

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий юридичний інститут
Кафедра судочинства

Козич І.В.

«Інформаційні технології в юридичній діяльності»

(назва навчальної дисципліни)

*Методичні вказівки
для проведення лабораторних занять
(денна форма навчання)*

Спеціальність **081 Право**

Освітньо-професійна програма **“Право”**

Івано-Франківськ, 2024

ЗМІСТ

ЗМІСТ	2
ВСТУП	3
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
Змістовий модуль 1 «Державна політика в сфері формування інформаційного суспільства»	6
Змістовий модуль 2 «Особиста безпека та кібергігієна правника»	6
Змістовий модуль 3 «Використання ІТ-інструментарію в діяльності правника»	7
2. ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ	9
Лабораторне заняття 1. Інформаційна функція держави. Загальні засади державної політики в сфері формування інформаційного суспільства. Цифрова держава та цифрові юристи	9
Лабораторне заняття 2. Безпечне інформаційне середовище в юридичній діяльності. Особиста кібергігієна	9
Лабораторне заняття 3. Цифрова безпека та комунікація онлайн	11
Лабораторне заняття 4. Захист персональних даних	11
Лабораторне заняття 5. Доступ до публічної інформації. Відкриті електронні реєстри ..	12
Лабораторне заняття 6. Використання інформаційних технологій в діяльності органів державної влади.	13
Лабораторне заняття 7. Інформаційне забезпечення судової діяльності та діяльності органів кримінальної юстиції	14
Лабораторне заняття 8. Документоведення в текстових процесорах. Інструменти аналітики в електронних табличних процесорах	14
Лабораторне заняття 9. Штучний інтелект у діяльності правника	15
3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	16
Базова	16
Допоміжна	17

ВСТУП

Комп'ютеризацію людської діяльності в цілому можна вважати найбільш значущою особливістю, що характеризує науково-технічний прогрес всього людства другої половини ХХ століття. Під терміном комп'ютеризація ховаються безліч різних визначень. Але якщо взяти з них саме основне, то можна зробити висновок, що під цим терміном розуміється широке впровадження в наше повсякденне життя комп'ютерної техніки, спеціального програмного забезпечення і математичних методів. Все це застосовується для збору, зберігання і переробки інформації, для найбільш ефективного процесу навчання, а так само для отримання різного роду інформаційних та обчислювальних послуг. Сьогодні практично немає такого виду людської діяльності, де б у тій чи іншій мірі не використовувалися комп'ютери. На думку деяких авторів, які замислювалися над сенсом процесу комп'ютеризації, цей процес є не що інше, як «великий вододіл в історії людства, який можна порівняти за своїм значенням лише з першим великим розривом історичної спадкоємності - переходом від варварства до цивілізації...»

Поширення комп'ютерів стимулювало дуже велика кількість нових ідей, адже комп'ютерний світ - це нове, поки що мало вивчене і освоєне творче про простір. Однак найчастіше виявляється, що для втілення всіх творчих ідей не вистачає обчислювальної потужності комп'ютера, і її доводиться збільшувати, впроваджувати нові технології, що прискорюють швидкість роботи. Чим вище швидкість роботи комп'ютера, тим ширше творчий простір, що дозволяє людині реалізовувати свої фантазії в електронному вигляді. Однак людська психологія така, що його потреби безмежні, чим більше буде посилюватися міць комп'ютерів, тим більше він буде від них вимагати. Боротьба, що зараз модернізація та комп'ютеризація являє собою двоєдиний процес: людина вдосконалює комп'ютерні системи, а вони, в свою чергу, удосконалюють його. Що відбуваються в даний час процеси розвитку та модернізації комп'ютерів надзвичайно швидкі, і прогнозувати їх навіть на найближчі 5 років практично неможливо

Якщо говорити безпосередньо про юридичної діяльності, то з приходом нових інформаційних технологій вона значно раціоналізувалася. У юридичній діяльності, як і в багатьох інших видах діяльності, величезну роль грає вдосконаленню методів передачі, отримання, зберігання і переробки інформації. Адже правильна організація праці значною мірою прискорює його. Що ж стосується механізації юридичної діяльності, то такі нововведення ХІХ і ХХ століть, як телефонний і радіо-зв'язок, фото-, кіно- і відеозйомка, звукозапис та інші засоби отримання та фіксації інформації в значній мірі сприяли її оптимізації та підвищення ефективності. При цьому виключне різноманіття задач, що виникають в юридичній практиці, дозволяє задіяти весь спектр інформаційних технологій (від звичайних текстових редакторів до автоматизованих інформаційних систем і «систем-консультантів», які можуть синтезувати певну відповідь після введення деяких параметрів).

Юридичні питання електронного документообігу, користування мережею Internet, застосування криптографічних засобів і цифрової готівки, забезпечення таємниці та захисту даних – це сфера діяльності новітньо-кваліфікованих юристів, готових до перспективи розвитку та впровадження інформаційних технологій у всі сфери діяльності суспільства.

Професійний правознавець повинен знати, як можна застосувати інформаційні технології у своїй діяльності, які правові інформаційні системи вже створено та які перспективи їх розвитку та застосування. Інформатизація суспільства ставить також нові проблеми правознавства та правового регулювання взаємодії суб'єктів суспільства.

Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини. СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності. СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин. СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування. СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання

ПРН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини. ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. ПРН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології. ПРН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності. ПРН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних. ПРН 16.

Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності. ПРН
17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1 «Державна політика в сфері формування інформаційного суспільства»

Тема 1. Інформаційна функція держави. Загальні засади державної політики в сфері формування інформаційного суспільства

Роль органів публічної влади у формуванні державної інформаційної політики. Державна політика в галузі формування інформаційного суспільства. Інформаційна функція держави. Головні напрями здійснення інформаційної політики держави.

Державна політика у сфері Національної програми інформатизації: сутність та основні принципи. Основні сфери (напрями) інформатизації. Мета та стратегічні завдання державної політики інформатизації. Замовники та виконавці Національної програми інформатизації. Державне упорядкування у сфері інформатизації.

Тема 2. Цифрова держава та цифрові юристи

Інновації та цифрова трансформація у сфері публічної влади. Електронна демократія. Цифрові та інноваційні інструменти у сфері правосуддя. Цифровий уряд. Цифрові публічні послуги

Змістовий модуль 2 «Особиста безпека та кібергігієна правника»

Тема 3. Безпечне інформаційне середовище в юридичній діяльності. Особиста кібергігієна

Історія комп'ютерних вірусів. Основні види шкідливого програмного забезпечення. Сучасні загрози інформаційної безпеки. Загрози для мобільних пристроїв.

Антивіруси - технології, індустрія, практичне застосування. Безпека електронних фінансів. Принципи поведінки з персональною інформацією. Принципи безпечної роботи з мобільними пристроями. Безпека в умовах інформаційної війни та кібервійни

Тема 4. Цифрова безпека та комунікація online

Комунікація в онлайні. Можливості для комунікації з цільовими аудиторіями

Комунікація в онлайні. Основні принципи та репутаційні ризики

Комунікація в онлайні. Facebook, Twitter, YouTube: як працювати з ключовими майданчиками

Цифрова безпека. Робота з пристроями та інформацією

Цифрова безпека. Комунікація в онлайні, робота з email та месенджерами

Тема 5. Захист персональних даних

Поняття «персональні дані» та джерела їх правового регулювання. Захист персональних даних у правових актах Ради Європи та Європейського Союзу. Національне законодавство України зі захисту персональних даних.

Принципи обробки персональних даних. Загальна характеристика підстав обробки персональних даних.

Доступ до інформації про себе; доступ до інформації про третіх осіб; право на зміну, модифікацію, видалення персональних даних; право знати про порядок обробки, адекватний захист персональних даних.

Поняття захисту персональних даних. Зобов'язання володільця та його працівників зі захисту персональних даних. Обов'язкові засоби захисту персональних даних відповідно до законодавства України.

Порядок здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист персональних даних.

Змістовий модуль 3 «Використання ІТ-інструментарію в діяльності правника»

Тема № 6. Доступ до публічної інформації. Відкриті електронні реєстри

Кабінет ел. сервісів. ЄДР юридичних осіб, ФОП та громадських формувань Декларації посадовців. ЄДР речових прав на нерухоме майно. Публічна кадастрова карта України. Модуль публ. аналітики держ. закупівель. Реєстр казначейських транзакцій (e-Data). Єдина БД ел. адрес, номерів факсів суб'єктів владних повноважень. ЄДР друкованих ЗМІ. Єдиний державний реєстр судових рішень. Інтерактивна карта родовищ корисних копалин. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. ЄДР підприємств, щодо яких порушено справу про банкрутство. ЄДР арбітражних керуючих. Єдиний державний портал відкритих даних. Цифрова патентна бібліотека

Тема № 7. Використання інформаційних технологій в діяльності органів державної влади.

Пошукові системи: органи законодавчої та виконавчої влади. Пошукові системи: органи юстиції та суду. Пошукові системи: законодавство Європейського Союзу Надання адміністративних послуг: історія реформи. Персональні стандарти діяльності адміністраторів ЦНАП. Правила професійної етики адміністратора ЦНАП

Стандарти обслуговування відвідувачів в ЦНАП. Стандарти обслуговування заявників через інформаційно-телекомунікаційні канали. Взаємодія з органами державної влади та місцевим самоврядуванням.

Тема № 8. Інформаційне забезпечення судової діяльності та діяльності органів кримінальної юстиції

Інформаційні системи органів судової влади, прокуратури, судової експертизи Інформаційні системи судових органів. Корпоративна інформаційна система органів прокуратури України. Комп'ютерні технології в судовій експертизі. Інформаційні системи Національної поліції. Державна інформаційна система реєстраційного обліку фізичних осіб та їх документування

Тема № 9. Документоведення в текстових процесорах. Інструменти аналітики в електронних табличних процесорах

Формування структури та стилю тексту. Макроси для редагування. Налаштування колонтитулів в документі. Гіперпосилання та web-сторінка.

Створення шаблону документу з елементами управління. Безпека документів.

Робота з табличними даними. Застосування формул при проведенні розрахунків.

Способи побудови графіків засобами Word. Злиття та розсилка документів.

Формування посилань.

Тонкощі налаштування табличного процесора. Безпека документів. Способи автозаповнення комірок та аналітичне форматування. Сортування та способи фільтрації даних. Розрахунки за фільтрованими даними

Тема № 10. Штучний інтелект в діяльності правника

Поняття штучного інтелекту. Технології, історія та сучасний стан штучного інтелекту. Застосування штучного інтелекту в праві. Етика, політика та регулювання штучного інтелекту

2. ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ

Лабораторне заняття 1. Інформаційна функція держави. Загальні засади державної політики в сфері формування інформаційного суспільства. Цифрова держава та цифрові юристи

Питання для обговорення

1. Державна політика в галузі формування інформаційного суспільства.
2. Інформаційна функція держави.
3. Головні напрями здійснення інформаційної політики держави.
4. Державна політика у сфері Національної програми інформатизації: сутність та основні принципи.
5. Основні сфери (напрями) інформатизації.
6. Державне упорядкування у сфері інформатизації.

Контрольні запитання

1. Якою є мета та стратегічні завдання державної політики інформатизації?
2. Хто може бути замовниками та виконавцями Національної програми інформатизації?
3. Охарактеризуйте основні принципи функціонування цифрової держави

Робота на комп'ютері (15 балів)

Частина 1 (5 балів)

За допомогою наявних у Вас знань, вмінь і навиків, на основі власних поглядів, досвіду та уявлень, створіть коротку презентацію на тему: Цифрова держава – 2030.

Частина 2 (10 балів)

Перегляньте навчальну програму дисципліни. Сформулюйте і аргументуйте у довільній формі:

- 1) Які теми з зазначених Ви точно б хотіли вивчити?
- 2) Які теми з зазначених Ви б хотіли дещо модифікувати з метою отримання навиків, які можуть бути більш корисними для діяльності цифрового юриста?
- 3) Які теми з зазначених Ви вважаєте зайвими, як такі що а) вже відомі Вам або б) не потрібні для діяльності цифрового юриста

Лабораторне заняття 2. Безпечне інформаційне середовище в юридичній діяльності. Особиста кібергігієна

Питання для обговорення

1. Історія комп'ютерних вірусів
2. Основні види шкідливого програмного забезпечення
3. Сучасні загрози інформаційної безпеки
4. Загрози для мобільних пристроїв
5. Антивіруси - технології, індустрія, практичне застосування

6. Безпека електронних фінансів
7. Принципи поводження з персональною інформацією
8. Принципи безпечної роботи з мобільними пристроями
9. Безпека в умовах інформаційної війни та кібервійни

Контрольні запитання

1. Назвіть основні шляхи порушення безпеки інформації.
2. Які основні види комп'ютерних злочинів?
3. Назвіть основні джерела загрози для інформації.
4. Прокласифікуйте комп'ютерні віруси за відомими Вам ознаками.
5. У чому полягає відмінність між симетричними та асиметричними системами криптографії?
6. У чому полягає відмінність процесу створення цифрового підпису від шифрування інформації?
7. Які технології біометричної аутентифікації Ви знаєте?

Робота на комп'ютері (10 балів)

1. Реєструємося та проходимо онлайн-тест за посиланням <https://mycyberhygiene.com/>
2. . Сам тест оцінок не виставляє: у результаті його проходження ви отримаєте графік Вашої власної Кібер-гігієни, іншими словами, наскільки Ви розумієте загрози для Вас у кіберпросторі. Оскільки сам тест безоцінковий, відповідайте на запропоновані ситуації **МАКСИМАЛЬНО ЧЕСНО**, відповідь має бути максимально наближеною до Вашого реального вибору в такій ситуації.
3. А що ж буде оцінюватися? Ми можемо отримати 10 балів за наступні дії:
  1. *Ваш профіль кібергігієни (4 бали з 10)*
У результаті тесту ви отримаєте профіль Вашої Кібер-гігієни у форматі pdf. Робите скріншот отої сторіночки з малюнком (мій зразок https://drive.google.com/file/d/1pCXxBXK2Yia6kXxVt3otxV8sUnaFmTyF/view?usp=drive_web&authuser=0). Надсилаєте прикріплений файл: назвіть його `yoursurname_cyberhygiene.jpg`, де замість тегу `yoursurname` слід вставити Ваше прізвище в англійській транслітерації маленькими буквами. Транслітерація прізвища - <https://dmsu.gov.ua/services/transliteration.html>. **ЩЕ РАЗ НАГОЛОШУЮ: ЗА ЗМІСТ ГРАФІКУ ОЦІНКИ НЕ СТАВЛЮ**, тому відповідайте максимально чесно.
  2. *Ваш feedback (6 балів з 10)*
А ось тут створюєте у довільній формі (презентація, повідомлення, план дій) Вашу реакцію щодо Вашого профілю. Ваша відповідь повинна показати мені, як Ви розумієте свої проблеми і що з цим робити. Наприклад, у мене, як Ви бачите у доданому файлі, наявні невеличкі проблеми з e-mail та безпекою на пристроях. Я вже для себе зробив висновки і вже знаю як з цим боротися. Проявіть креативність, гляньте на свій профіль зі сторони, уявіть себе запрошеним експертом з кібербезпеки і

розробіть візуально сприйнятливий What-To-Do план (чи будь-що інше) для умовного клієнта.

Лабораторне заняття 3. Цифрова безпека та комунікація онлайн

Питання для обговорення

1. Можливості для комунікації з цільовими аудиторіями
2. Основні принципи та репутаційні ризики
3. Facebook, Twitter, YouTube: як працювати з ключовими майданчиками
4. Цифрова безпека. Робота з пристроями та інформацією
5. Цифрова безпека. Комунікація в онлайні, робота з email та месенджерами

Контрольні запитання

Чому важливо розуміти технологічну складову Інтернету і як це впливає на успішність комунікації?

Як працює пошук в Інтернеті на прикладі Google?

Ключові принципи пошуку інформації в мережі

Як ефективно шукати в Інтернеті

Як користуються Інтернетом українські користувачі

Що показує аналітика соціальних мереж?

Що не варто робити під час комунікації в онлайні

Що таке контент-стратегія в соцмедіа?

Як працювати з YouTube

Робота на комп'ютері (10 балів)

1. Ознайомтесь з відео: <https://www.youtube.com/watch?v=w32SoJvWZ3s>.
2. Складіть власні 10 заповідей безпечної і етичної комунікації онлайн

Лабораторне заняття 4. Захист персональних даних

Питання для обговорення

1. Поняття «персональні дані» та джерела їх правового регулювання.
2. Захист персональних даних у правових актах Ради Європи та Європейського Союзу.
3. Національне законодавство України зі захисту персональних даних.
4. Принципи обробки персональних даних. Загальна характеристика підстав обробки персональних даних.
5. Доступ до інформації про себе; доступ до інформації про третіх осіб; право на зміну, модифікацію, видалення персональних даних; право знати про порядок обробки, адекватний захист персональних даних.
6. Поняття захисту персональних даних. Зобов'язання володільця та його працівників зі захисту персональних даних. Обов'язкові засоби захисту персональних даних відповідно до законодавства України.
7. Порядок здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист персональних даних.

Контрольні запитання

1. Проаналізуйте визначення поняття «персональні дані» відповідно до законодавства України та поясніть, чому поняття «ідентифікована особа» є ключовим для його розуміння. Наведіть конкретні приклади.
2. Порівняйте регулювання захисту персональних даних у правових актах Ради Європи та Європейського Союзу. Які основні відмінності та спільні риси можна виділити?
3. Охарактеризуйте особливості обробки чутливих (спеціальних) категорій персональних даних. Які додаткові вимоги встановлює законодавство для їх захисту?
4. Розкрийте зміст принципу законності обробки персональних даних через призму практики Європейського Суду з прав людини. Наведіть релевантні рішення ЄСПЛ.
5. У чому полягає різниця між поняттями «обробка на підставі закону» та «законність (легітимність) обробки» персональних даних? Обґрунтуйте свою відповідь з посиланням на нормативно-правові акти.
6. Проаналізуйте права суб'єкта персональних даних щодо доступу до інформації про себе та про третіх осіб. Які існують обмеження цих прав?
7. Які обов'язкові засоби захисту персональних даних повинен впровадити володілець відповідно до законодавства України? Опишіть особливості їх застосування при автоматизованій обробці даних.
8. Розкрийте зміст концепції «privacy by default» (захист персональних даних за умовчанням) та поясніть, як вона має бути реалізована на практиці володільцем персональних даних.
9. Які зобов'язання має володілець персональних даних щодо інформування суб'єкта про обробку його персональних даних? Опишіть порядок та строки такого інформування.
10. Проаналізуйте повноваження Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у сфері захисту персональних даних. Які заходи реагування може застосовувати Уповноважений у разі виявлення порушень?

Робота на комп'ютері (10 балів)

1. Поділіться на малі групи-команди (4-5 осіб). Продумайте та презентуйте (до 5 хв.) політику приватності Вашої майбутньої юридичної компанії. Спробуйте розпізнати слабкі місця політики приватності Ваших колег

Лабораторне заняття 5. Доступ до публічної інформації. Відкриті електронні реєстри

Питання для обговорення

1. Кабінет ел. сервісів. ЄДР юридичних осіб, ФОП та громадських формувань
2. Декларації посадовців. ЄДР речових прав на нерухоме майно
3. Публічна кадастрова карта України

4. Модуль публ. аналітики держ. закупівель. Реєстр казначейських транзакцій (e-Data)
5. Єдина БД ел. адрес, номерів факсів суб'єктів владних повноважень. ЄДР друкованих ЗМІ
6. Єдиний державний реєстр судових рішень
7. ЄДР підприємств, щодо яких порушено справу про банкрутство. ЄДР арбітражних керуючих.

Робота на комп'ютері (10 балів)

1. Перейдіть за посиланням <https://nais.gov.ua/registers>
2. Виберіть будь-який, за власним бажанням, реєстр
3. Складіть коротку інформативну довідку щодо нормативного забезпечення роботи даного реєстру та особливостей роботи з ним УВАГА! На сайтах часто проводяться технічні роботи. У цьому випадку вибирайте інший реєстр

Лабораторне заняття 6. Використання інформаційних технологій в діяльності органів державної влади.

Питання для обговорення

1. Інформаційні системи законодавчих органів
2. Бази даних правової інформації Верховної Ради України
3. Інформаційні системи органів виконавчої влади
4. Інформаційні системи органів юстиції України
5. Законодавство Європейського Союзу
6. Рішення ЄСПЛ

Контрольні запитання

1. Які єдині реєстри Ви знаєте?
2. Яку інформацію варто шукати на сайті Верховної Ради України?
3. Яку інформацію варто шукати на сайтах органів виконавчої влади?
4. Яку інформацію варто шукати на сайтах органів юстиції?

Робота на комп'ютері (10 балів)

З сайту навчально-наукового юридичного інституту скачуємо розпорядження про призначення тем дипломних робіт (<https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2022/03/Прозатвердження-тем-дипломних-робіт-студентам-магістратури-2021-2022-навчальний-рік.doc>). Обираємо собі будь-яку тему. Для цієї теми підбираємо і складаємо список нормативних актів (в т.ч. й підзаконні), використовуючи пошукові системи на відповідних сайтах органів законодавчої та виконавчої влади. Шукаємо також дотичні до даної теми

міжнародні акти ЄС (<https://eur-lex.europa.eu/advanced-search-form.html>), рішення ЄСПЛ (https://minjust.gov.ua/cat_9329) тощо. Оформлюємо відповідно до стандарту (https://drive.google.com/file/d/1N23jPQFepKO62-Qd8pC3fDY-D-5_WIII/view?usp=drive_web&authuser=0) Доступ до даного файлу - в системі Classroom. Нагадую, у Classroom заходимо з використанням корпоративної пошти @pnu.edu.ua

Лабораторне заняття 7. Інформаційне забезпечення судової діяльності та діяльності органів кримінальної юстиції.

Питання для обговорення

1. Інформаційні системи органів судової влади, прокуратури, судової експертизи
2. Інформаційні системи судових органів. Корпоративна інформаційна система органів прокуратури України. Комп'ютерні технології в судовій експертизі.
3. Інформаційні системи Національної поліції. Державна інформаційна система реєстраційного обліку фізичних осіб та їх документування

Контрольні запитання

1. Які єдині реєстри Ви знаєте?
2. Яку інформацію варто шукати на сайті судових органів?
3. Яку інформацію варто шукати на сайті Національної поліції?

Робота на комп'ютері (10 балів)

З Кримінального кодексу України обираємо будь-який Розділ Особливої частини. Підбираємо до нього короткі витяги правових позицій Верховного Суду України, а також декілька судових рішень

Лабораторне заняття 8. Документоведення в текстових процесорах. Інструменти аналітики в електронних табличних процесорах

Питання для обговорення

1. Формування структури та стилю тексту.
2. Макроси для редагування.
3. Налаштування колонтитулів в документі.
4. Гіперпосилання та web-сторінка.
5. Створення шаблону документу з елементами управління.
6. Безпека документів.
7. Робота з табличними даними.
8. Застосування формул при проведенні розрахунків.
9. Способи побудови графіків засобами Word.
10. Злиття та розсилка документів. Формування посилань.

- 11.Тонкощі налаштування табличного процесора.
- 12.Безпека документів.
- 13.Способи автозаповнення комірок та аналітичне форматування.
- 14.Сортування та способи фільтрації даних.
- 15.Розрахунки за фільтрованими даними

Робота на комп'ютері (10 балів)

1. Складіть бланк (шаблон) будь-якого договору, використовуючи форми (поля) та/чи елементи управління
2. Зайдіть на сайт Офісу Генерального прокурора <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>
3. Завантажте будь-який звіт “Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування” (мається на увазі за будь-який місяць доступних років)
4. Оберіть за власним розсудом будь-яку інформацію зі звіту та відобразіть її у формі діаграми.

Лабораторне заняття 9. Штучний інтелект у діяльності правника

Питання для обговорення

1. Поняття штучного інтелекту.
2. Технології, історія та сучасний стан штучного інтелекту.
3. Застосування штучного інтелекту в праві.
4. Етика, політика та регулювання штучного інтелекту’

Робота на комп'ютері (10 балів)

1. Сформулюйте для ШІ фабулу правової ситуації і спробуйте за його допомогою її розв’язати. Проаналізуйте правильність чи хибність отриманої інформації
2. Змоделуйте можливості ШІ, які Ви будете використовувати у Вашій подальшій юридичній діяльності

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Безпека глобальних інформаційних систем та мереж : консп. лекцій /Зубок В.Ю., Корнейко О.В., Ланде Д.В., Мохор В.В. / Під заг. ред. О.В. Корнейка. - К.: Вид-во ІСЗЗІ НТУУ «КПІ», 2010. -162 с.
2. Бурячок В.Л. Основи формування державної системи кібернетичної безпеки: монографія. К.:НАУ, 2019. 432 с.
3. Використання комп'ютерних технологій в оперативно-розшуковій діяльності: навчальний-посібник / М.М. Перепелиця, О.В. Манжай, В.В. Шендрик; за заг. ред. О.М. Бандурки. Одеса: ОДУВС, 2011. 146 с.
4. Гавловський В., Гриценко В., Цимбалюк В.С. Організаційно-правові питання формування державної інформаційної політики в Україні. Науковий вісник. Збірник наукових праць Академії державної податкової служби України. № 3 (17). - 2002 - С. 177-182.
5. Гончарова Л.Л., Возненко А.Д., Стасюк О.І., Коваль Ю.О. Основи захисту інформації в телекомунікаційних та комп'ютерних мережах. К., 2019. 435 с., іл.160.
6. Денисова О.О. Інформаційні системи і технології в юридичній діяльності : Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2003. 315 с.
7. Інформаційна безпека людини як споживача телекомунікаційних послуг: Монографія / Арістова І.В., Сулацький Д.В. - К. : Право України, 2012. - 182 с.
8. Інформаційне забезпечення професійної діяльності: навч. посібник / І.В. Краснобрижій, С.О. Прокопов, Е.В. Рижков. Дніпро : ДДУВС, 2018. 220 с.
9. Інформаційне насильство та безпека: світоглядно-правові аспекти: Монографія / Дзьобань О.П., Пилипчук В.Г. / За заг. ред. проф. В.Г. Пилипчука. - Харків: Майдан, 2011. - 244 с.
- 10.Інформаційні операції та безпека суспільства: загрози, протидія, моделювання : монографія / В.П.Горбулін, О.Г.Додонов, Д.В.Ланде. - К. : Інтертехнологія, 2009. -164 с.
- 11.Інформаційно-правове регулювання документованої інформації / Коваленко Л.П. // Інформація і право. - 2013. - № 1(7). - С. 58-63.
- 12.Катеринчук І.П. Інформаційне забезпечення діяльності правоохоронних органів України: проблеми теорії і практики : монографія. Одеса : ОДУВС, 2015. 392.
- 13.Коваленко М.М. Комп'ютерні віруси і захист інформації. К.: Наук. думка, 1999. 262 с.
- 14.Козловський А. В. Комп'ютерна техніка та інформаційні технології: Навч. посіб. / А. В. Козловський, Ю. М. Паночишин, Б. В. Погрішук. К.: Знання, 2011. 463 с.
- 15.Комп'ютерні технології у підготовці юридичних документів: Навч. посіб. / Іванов В.Г., Карасюк В.В., Гвозденко М.В. Х.: Нац. юрид. акад. України, 2001. 113 с.

16. Комп'ютерний тероризм: суперхакери, кібер-терористи, кібер-криміналісти: Монографія / Біленчук П.Д., Гуцалюк М.В., Кравчук О.В., Козир М.В. / За заг. ред. П.Д. Біленчука. - К.: Наука і життя, 2008.
17. Кормич Б.А. Інформаційна безпека: організаційно-правові основи: Навч. посібник. - К.: Кондор, 2004. - 384 с.
18. Правові особливості використання документів, переданих за допомогою електронних комунікацій / Баранов О.А. // Правова інформатика. - 2013. - № 1(37). - С. 3-10.
19. Правові проблеми протидії новітнім викликам, загрозам і правопорушенням в інформаційній сфері / Савінова Н.А., Стрельбицький М.П. // Правова доктрина України. - 2 том: Публічно-правова доктрина України. - Харків: «Право», 2013. - С. 832 - 861.
20. Про затвердження Інструкції про порядок обліку, зберігання і використання документів, справ, видань та інших матеріальних носіїв інформації, які містять службову інформацію : Постанова Кабінету Міністрів України від 27.11.98 р. № 1893 : за станом на 16.01.12 р. // Офіційний вісник України. - 1998. - № 48. - С. 31.
21. Про затвердження Положення про Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.03.04 р. № 326 : за станом на 16.01.12 р. // Офіційний вісник України. - 2004. - № 11. - С. 45. - Ст. 665.
22. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 21 березня 2008 року "Про невідкладні заходи щодо забезпечення інформаційної безпеки України" : Указ Президента України від 23.04.08 р. № 377/2008 // Офіційний вісник Президента України. - 2008. - № 18. - С. 24. - Ст. 570.
23. Проблеми захисту національних інтересів України у сфері державної безпеки в умовах геополітичних трансформацій ХХІ сторіччя : монографія / О.П. Дзьобань, В.Я. Настюк, В.В. Белевцева. - Х.: Право. - 2013. - 296 с.
24. Юридичні інновації та стартапи: підручник для правників; колектив авторів: за заг. ред. В. Ю. Пряміцина. Київ, 2024. 290 с.

Допоміжна

1. Емельянов С. Л. Информационные технологии в юриспруденции: Уч. пособие / Емельянов С. Л., Якутко В. Ф., Логинова Н. И. – Одеса: Фенікс, 2007. – 266 с.
2. Заплотинський Б.А. Інформаційні технології в юридичній діяльності. Посібник. – Київський інститут інтелектуальної власності та права НУ "Одеська юридична академія", кафедра інформаційно-аналітичної та інноваційної діяльності, 2018. – 108 с.
3. Співаковський О. В. Інформаційні технології в юридичній діяльності: базовий курс: Навч. посібник / Шерман М. І., Стратонов В. М., Лапінський В. В. – Херсон: ХДУ, 2012. – 220 с.
4. Правова інформація та комп'ютерні технології в юридичній діяльності: Навч. посіб. / В. Г. Іванов, С. М. Іванов, В. В. Карасюк та ін.; За заг. ред. В. Г. Іванова. – Харків: Право, 2010. – 240 с.

5. Козловський А. В. Комп'ютерна техніка та інформаційні технології: Навч. посіб. / А. В. Козловський, Ю. М. Паночишин, Б. В. Погріщук. – К.: Знання, 2011. – 463 с.

6. Косинський В. І. Сучасні інформаційні технології: навч. посіб. / В. І. Косинський, О. Ф. Швець. – К.: Знання, 2012. – 318 с.

Форма підсумкового контролю - залік